

Asia: VN/9929/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta työeläkelainsäädännön ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Melan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi työeläkelainsäädännön ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamiseksi

Mela toteaa, että maatalousyrittäjän eläkelakiin (MYEL;1260/2006) on ehdotettu tehtäväksi vastaavat muutokset kuin työntekijän eläkelakiin liittyen palkattomien aikojen ansioedellytysten määrittelyyn, työeläkeotteen sähköisen käytön lisäämiseen sekä syntymävuosiluokakohtaisia eläkeikärajoja koskevan asetuksen antamisen määraaikaan. Mela pitää ehdotusta palkattomien aikojen ansioedellytysten määrittelyn yksinkertaistamisesta sekä työeläkeotteen sähköisen käytön edistämisestä tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana.

Lakiteknisenä huomiona toteamme, että MYEL 75 a §:n 1 momentin sanamuoto eroaa hieman TyEL:n sanamuodosta. TyEL:ssa sanotaan "jos hän on käynyt katsomassa sähköisen työeläkeotteen ja YEL:ssa ja MYEL:ssa puolestaan" jos hän on katsonut ". MYEL 75 a §:n 2 momentissa on käytetty ilmaisua käynyt katsomassa. Myös MYEL 75 a §:n 2 momentissa on pieni sanallinen eroavaisuus, TyEL:ssa ja YEL:ssa todetaan, että kirjallisen työeläkeotteen tarjoaa työntekijälle/yritykselle, MYEL:ssa puolestaan todetaan, että "MYEL:ssa sähköisen työeläkeotteen maatalousyrittäjä saa..." Kirjoitusasut olisi hyvä olla samanlaiset kaikissa laeissa.

Ehdotus eläkeikärajojen antamista koskevan määräajan muutoksesta on perusteltu.

Mela toteaa lakiteknisenä huomiona palkattomien aikojen ansioedellytystä koskevan MYEL 74 §:n osalta, että maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulosäännökseen tulisi lisätä vastaavanlainen säännös kuin TyEL:ssa ja YEL:ssä. Maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulosäännöksessä tulisi Melan

käsityksen mukaan vastaavasti todeta, että "Tämän lain 74 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,00) vuonna 2004."

Lakiehdotus sisältää myös ehdotuksen siitä, että erityislainsäädännöstä kumottaisiin säännökset liittyen tekniseen käyttöyhteyteen, koska asiasta on nyt riittävä sääntely yleislainsäädännössä (Laki julkisesta tiedonhallinnasta). Lakiehdotuksessa on ehdotettu kumottavaksi MYEL 138 §:n 4 momentin 10 kohta, jossa on viittaus kumottavaksi ehdotettuun TyEL 209 §:ään. Mela toteaa, että MYEL 143 §:ssä on säännökset Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeudesta saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi. Säännöksen 5 momentissa on vastaavantyyppinen säännös teknisestä käyttöyhteydestä kuin TyEL 209 §:ssä ja Mela esittää harkittavaksi, tulisiko myös 143 §:n 5 momentti kumota tässä yhteydessä.

Melan kannalta lakiesityksessä keskeisin ehdotus on sääntely apurahansaajan mahdollisuudesta tarkistaa MYEL-työtulo kesken vakuutuksen lakiehdotuksessa ehdotetuin edellytyksin. Lakiehdotus vastaa sisällöltään ehdotusta, jota on käsitelty Melassa toimivassa apurahansaajien neuvottelukunnassa ja joka toimitettiin ministeriölle vuoden 2021 alussa. Muutosehdotus on apurahansaajien sidosryhmissä odotettu ja toivottu. Mela on ollut mukana myös lakiehdotuksen jatkovalmistelussa. Mela pitää ehdotusta hyvänä ja kannatettavana. Mela pitää tärkeänä, että ehdotetut muutokset saataisiin voimaan heti vuoden 2024 alusta lukien.

Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki koskevan ehdotuksen osalta Mela toteaa myös, että ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen tulee seurata MYEL-vakuutukseen vahvistettavia muutoksia vakuutusajan osalta. Lakiehdotuksen 54 §:n mukaan myös apurahansaajia koskisi edellytys, että toistaiseksi myönnettävä tapaturmaeläke voidaan myöntää vain, jos työtuloa on tarkistettu alaspäin niissä tilanteissa, joissa apurahansaaja työskentely apurahatyössä on vahingon johdosta vähentynyt vähintään 20 %. Myös maatalousyrittäjiltä edellytetään työtulon alentamista toistaiseksi voimassa oleva tapaturmaeläke myönnettäessä. Jos mitään erityistä ei voimaantulosta säädetä, Melan käsityksen mukaan lakia olisi tulkittava siten, että lain voimaantulon jälkeen apurahansaajille toistaiseksi myönnettävät tapaturmaeläkkeet myönnetään uuden lainsäädännön mukaisesti kaikkien maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain perusteella korvattavien vahinkotapahtumien osalta. Tämä olisi Melan käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista, koska työskentely ja sosiaaliturva kohdistuvat tällöin oikealle ajalle ja toistaiseksi myönnettävän tapaturmaeläkkeen edellytykset olisivat yhdenvertaisesti samanlaiset mahdollisimman nopeasti heti lain voimaantulon jälkeen.

Backman Heli
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Lilius Sonja
Maatalousyrittäjien eläkelaitos